ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Βρυξέλλες, 30 Ιουνίου 2004 (28.07)
(OR. en)

10999/04

CORDROGUE 53

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

της :	Ολλανδικής Προεδρίας
προς :	την Οριζόντια Ομάδα Εργασίας για τα Ναρκωτικά
αριθ. προηγ. εγγρ. :	9595/04 CORDROGUE 36 + REV 1
Θέμα :	Στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά (2005-2012)

Προλεγόμενα

Στις 28 Ιουνίου 2004, το Συμβούλιο αποφάσισε τη θέσπιση μια νέας ολοκληρωμένης και ισόρροπης στρατηγικής όσον αφορά τα ναρκωτικά για το χρονικό διάστημα που θα ακολουθήσει το 2004.[1] Το πλαίσιο και οι προτεραιότητες που εδραιώνονται με τη νέα στρατηγική θα χρησιμεύσουν ως βάση για δύο διαδοχικά τριετή σχέδια δράσης της ΕΕ για τα ναρκωτικά (κάθε ένα εκ των οποίων θα ακολουθείται από μονοετή περίοδο αξιολόγησης).

Αυτή η νέα στρατηγική βασίζεται πρώτα απ' όλα στις βασικές αρχές δικαίου της ΕΕ και προασπίζει από κάθε άποψη τις ιδρυτικές αξίες της Ένωσης: τον σεβασμό της αξιοπρέπειας του ανθρώπου, την ελευθερία, τη δημοκρατία, την ισότητα, το κράτος δικαίου και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Σκοπός της είναι να προστατευθεί και να ενισχυθεί περισσότερο η ευζωία της κοινωνίας και των ατόμων, να παρασχεθεί υψηλό επίπεδο ασφάλειας του ευρέος κοινού και να υιοθετηθεί μια ισόρροπη και ολοκληρωμένη προσέγγιση το προβλήματος των ναρκωτικών.

[1] CORDROGUE 36: Έγγραφο της Ιρλανδικής Προεδρίας προς την Οριζόντια Ομάδα Εργασίας για τα Ναρκωτικά σχετικά με τη διάσκεψη του Δουβλίνου, τιτλοφορούμενο «Στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά - μελλοντική πορεία», 10/11 Μαΐου 2004

Η εν λόγω στρατηγική λαμβάνει υπ'όψη τις σχετικές διεθνείς συμβάσεις. Η ενιαία σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα ναρκωτικά (1961), η σύμβαση για τις ψυχοτρόπους ουσίες (1971) και η σύμβαση κατά της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών φαρμάκων και ψυχοτρόπων ουσιών (1988) συνιστούν νομοθετικές πράξεις μείζονος σημασίας για τον έλεγχο της διάθεσης των ναρκωτικών ουσιών. Πέραν αυτού, η ειδική σύνοδος της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για τα ναρκωτικά του 1998 επιβεβαίωσε τη σημασία της ολοκληρωμένης και ισόρροπης προσέγγισης, στα πλαίσια της οποίας η μείωση της προσφοράς και της ζήτησης συνιστούν αλληλενισχυόμενα στοιχεία της πολιτικής που αφορά τα ναρκωτικά.

Προκειμένου να διαμορφώσει μια προσέγγιση της ΕΕ στο πρόβλημα των ναρκωτικών, η στρατηγική στηρίζεται στις νομικές βάσεις που παρέχουν οι εν ισχύι συνθήκες ΕΕ και ΕΚ (άρθρο 152 της ΣΕΚ, άρθρα 31 παρ. 1 στοιχείο (ε) και 34, παρ. 2 στοιχείο (β) της ΣΕΕ και Τίτλος V της ΣΕΕ), λαμβάνει όμως υπ' όψη και το μελλοντικό Σύνταγμα της ΕΕ (άρθρα I-15, I-39, III-179 και III-206 κ.ε.).

Ακολουθώντας τις σχετικές διατάξεις της συνθήκης ΕΚ, η εν προκειμένω στρατηγική τονίζει ότι προέχει να δοθεί η δέουσα προσοχή στις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας σε κάθε δραστηριότητα που αναλαμβάνεται. Είναι επίσης σχεδιασμένη για να αφήνει χώρο στις τοπικές, περιφερειακές, εθνικές και υπερεθνικές δυναμικές και προοπτικές, έχοντας συγχρόνως κατά νου τους οργανωτικούς και δημοσιονομικούς περιορισμούς των κρατών μελών και των οργάνων της ΕΕ.

Τέλος, η στρατηγική αυτή λαμβάνει υπ'όψη τη στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά 2000-2004, το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ναρκωτικά (2000-2004), τη μεσοπρόθεσμη αξιολόγηση του σχεδίου δράσης, την αντίδραση του Συμβουλίου σε αυτή τη μεσοπρόθεσμη αξιολόγηση και τα αποτελέσματα της τελικής αξιολόγησης.

§1. Εισαγωγή

Το πρόβλημα των ναρκωτικών μπορεί να θεωρηθεί υπό διάφορες οπτικές γωνίες, όπως φερ'ειπείν της πολιτικής, της έρευνας και της καθημερινής έμπρακτης εφαρμογής. Η νομοθεσία και οι πολιτικές δια των οποίων θα αποκτήσει τελικά μορφή η δεδομένη προσέγγιση οφείλουν να λαμβάνουν υπ'όψη όλες αυτές τις παραμέτρους.

Υπό το πρίσμα των συνθηκών, άλλων συναφών εγγράφων ευρωπαϊκής πολιτικής και των εμπειριών της τελευταίας δεκαετίας, το Συμβούλιο εντοπίζει δύο γενικούς στόχους όσον αφορά τα ναρκωτικά, οι οποίο δυνατόν να αποδοθούν συνοπτικά ως ακολούθως.

- επιδίωξη της ΕΕ είναι η συμβολή στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας, της ευζωίας και της κοινωνικής συνοχής, με το να συμπληρωθεί η δράση των κρατών μελών για περιορισμό της οφειλόμενης στα ναρκωτικά βλάβης της υγείας, συμπεριλαμβανομένης της ενημέρωσης και της πρόληψης,
- η ΕΕ και τα κράτη μέλη της επιδιώκουν να εξασφαλίσουν υψηλό επίπεδο ασφάλειας για το ευρύ κοινό, αναλαμβάνοντας δράση κατά της μεγάλης κλίμακας παραγωγής ναρκωτικών, της διασυνοριακής διακίνησης ναρκωτικών και εκτροπής προδρόμων ουσιών, εντείνοντας δε επίσης την προληπτική δράση κατά του εγκλήματος περί τα ναρκωτικά μέσω αποτελεσματικής συνεργασίας ενσωματωμένης σε κοινή προσέγγιση.

Η παρούσα ολοκληρωμένη, πολυτομεακή και ισόρροπη προσέγγιση που συνδυάζει τη μείωση της ζήτησης αλλά και της προσφοράς θα εξακολουθήσει να είναι η βάση επί της οποίας η Ένωση θα προσεγγίζει το πρόβλημα των ναρκωτικών στο μέλλον. Η προσέγγιση αυτή απαιτεί συνεργασία και συντονισμό. Δεδομένου του οριζόντιου χαρακτήρα του προβλήματος, η εν λόγω συνεργασία και ο συντονισμός θα χρειαστεί να επιτευχθούν όχι μόνο σε διάφορους τομείς όπως η πρόνοια, η υγεία, η παιδεία καθώς και η δικαιοσύνη και οι εσωτερικές υποθέσεις, αλλά και στις σχέσεις με κράτη εκτός Ένωσης και με τα αρμόδια διεθνή πλαίσια δημοσίου διαλόγου. Η ισόρροπη προσέγγιση του προβλήματος των ναρκωτικών απαιτεί ωσαύτως τις δέουσες διαβουλεύσεις με μεγάλη ομάδα αντιπροσωπευτικών ΜΚΟ και με την κοινωνία των πολιτικών. Ειδικά στη διαδικασία κατάρτισης σχεδίων δράσης, οι συμβουλές τους θα πρέπει να λαμβάνονται υπ'όψη.

Αυτή η νέα στρατηγική για τα ναρκωτικά προτείνει, αντί για καθιέρωση νέων μέσων, την αξιοποίηση των ήδη υπαρχόντων. Επίσης, ρητή είναι η απαίτησή της για «θεματική» ή «περιφερειακή» προσέγγιση των προβλημάτων που σχετίζονται με τα ναρκωτικά. Αυτό σημαίνει ότι τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν ένα κοινό πρόβλημα έχουν τη δυνατότητα να διερευνήσουν την επιλογή της εντατικοποιημένης (επιχειρησιακής) συνεργασίας, ιδίως σε επιχειρησιακά ζητήματα, προκειμένου να το αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά και ουσιαστικά. Άλλα κράτη μέλη που πιθανόν να μην αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα είναι ελεύθερα να αποφασίσουν αν θα συμμετάσχουν σε κάποια πρωτοβουλία του είδους αυτού ή όχι.

Η στρατηγική επικεντρώνεται σε δύο τομείς πολιτικής, τη μείωση της ζήτησης και τη μείωση της προσφοράς, καθώς και σε δύο διασταυρούμενα θέματα, ήτοι τη διεθνή συνεργασία και ενημέρωση και την αξιολόγηση. Για να διευκολυνθεί η έμπρακτη εφαρμογή, καλό θα ήταν να εκπονηθούν δύο διαδοχικά σχέδια δράσης για τα ναρκωτικά που θα βασίζονται στην εν προκειμένω στρατηγική και θα περιγράφουν συγκεκριμένες παρεμβάσεις και ενέργειες.

Η Επιτροπή έχει κληθεί να καταρτίσει προσχέδια δράσης που θα εξετάσει το Συμβούλιο (για τις περιόδους 2005-2007 και 2009-2011, δεδομένου ότι το 2008 και το 2012 είναι προορισμένα για την αξιολόγηση των αντίστοιχων σχεδίων δράσης), σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το ΕΚΠΝΤ και την Ευρωπόλ και σε συνεννόηση με τις αρμόδιες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Η στρατηγική για τα ναρκωτικά 2005-2012 θα αποτελέσει τη βάση για την κατάρτιση αυτών των σχεδίων δράσης.

Με τη δέουσα συνεκτίμηση της τρέχουσας πορείας όσον αφορά τα ναρκωτικά σε κάθε ένα από τα 25 κράτη μέλη και των διαφορών μεταξύ περιφερειών, κρατών μελών και ομάδων κρατών μελών ως προς την κατάσταση των ναρκωτικών, οι δραστηριότητες που θα ενσωματωθούν στα σχέδια δράσης θα επιλεγούν βάσει των εξής πέντε κριτηρίων:

1. Οι ενέργειες σε επίπεδο ΕΕ πρέπει να προσφέρουν καθαυτό προστιθεμένη αξία, τα δε αποτελέσματά τους να είναι μετρήσιμα και ρεαλιστικά. Θα πρέπει να δηλώνεται εκ προοιμίου ποιά αποτελέσματα επιδιώκονται.
2. Στα σχέδια δράσης πρέπει να δηλώνεται ρητά το χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου θα πρέπει να υλοποιηθούν οι δραστηριότητες (κατά προτίμηση τη χρονική διάρκεια του σχεδίου δράσης), καθώς και οι αρμόδιοι για την εφαρμογή τους και για τη σχετική με τις δράσεις έκθεση προόδου.
3. Οι δραστηριότητες πρέπει να συντελούν άμεσα στην επίτευξη ενός τουλάχιστον από τους στόχους ή τις προτεραιότητες της στρατηγικής.
4. Οι παρεμβάσεις πρέπει να συνεπάγονται εύλογη ωφέλεια.
5. Σε κάθε τομέα ο αριθμός παρεμβάσεων ή δραστηριοτήτων πρέπει να είναι περιορισμένος.

Έχει ζητηθεί από την Επιτροπή να φροντίσει ιδιαιτέρως για τη δημιουργία συσχετισμών μεταξύ των πρωτοβουλιών σχετικά με τη μείωση της ζήτησης και της προσφοράς. Όσον αφορά το θέμα αυτό, η Επιτροπή και το Συμβούλιο θα αντλούν συνεχώς από τις γνώσεις και την εμπειρία που διαθέτουν οι ειδικευμένες οργανώσεις, τόσο εντός της ΕΕ (ΕΚΠΝΤ και Ευρωπόλ) όσο και εκτός (Συμβούλιο της Ευρώπης και UNODC). Η Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα παρακινηθούν επίσης να εξασφαλίσουν σαφή συντονισμό μεταξύ των οικείων δραστηριοτήτων στον τομέα των ναρκωτικών. Στα πλαίσια του Συμβουλίου, η Οριζόντια Ομάδα Εργασίας για τα Ναρκωτικά θα παίξει βασικό ρόλο στην προσπάθεια αυτή.

Μέχρι τα τέλη του 2012 θα πρέπει να έχει σημειωθεί πρόοδος σε όλες τις προτεραιότητες των τομέων που προσδιορίζει η στρατηγική. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω παρεμβάσεων και δραστηριοτήτων στο επίπεδο των κατ'ιδίαν κρατών μελών, των ομάδων κρατών μελών ή της ΕΕ ως συνόλου και σε συνεργασία με τρίτες χώρες και με διεθνείς οργανισμούς όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης και τα Ηνωμένα Έθνη. Η αξιολόγηση των σχεδίων δράσης για τα ναρκωτικά θα διενεργηθεί από την Επιτροπή σε συνεργασία με το ΕΚΠΝΤ, την Ευρωπόλ και τα κράτη μέλη.

§2. Συντονισμός

Για να επιτευχθεί μια ολοκληρωμένη, πολυτομεακή και ισόρροπη προσέγγιση του προβλήματος, θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω ένας συντονιστικός μηχανισμός σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το σχέδιο δράσης θα πρέπει να περιλαμβάνει δράσης που θα συντελέσουν σε μεγαλύτερη ανάπτυξη των ευρωπαϊκών συντονιστικών μηχανισμών.

Η προσχώρηση δέκα νέων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθιστά ακόμη πιεστικότερο το θέμα του συντονισμού. Στα τέλη του 2003 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση επί του θέματος[2]. Η εν προκειμένω στρατηγική αποσκοπεί στο να ληφθούν υπ'όψη οι πάγιες απόψεις των κρατών μελών και της Επιτροπής όσον αφορά τον συντονισμό στον τομέα της πολιτικής των ναρκωτικών.

Ο συντονισμός της πολιτικής των ναρκωτικών σε επίπεδο ΕΕ θα πρέπει να πραγματοποιείται μέσω της Οριζόντιας Ομάδας εργασίας για τα Ναρκωτικά. Ο ρόλος και η εντολή της Οριζόντιας Ομάδας είναι να ασχολείται με τις πολιτικές που εκπονεί το Συμβούλιο. Ο καθοδηγητικός ρόλος της οριζόντιας ομάδας θα πρέπει να εξασφαλίζει συγκροτημένη διαχείριση της στρατηγικής και των προγραμμάτων δράσης καθ'όλη τη διάρκεια της ζωής τους και της ζωής των ενταγμένων σε αυτά μεμονωμένων προγραμμάτων - ανεξαρτήτως του ποιά Προεδρία βρίσκεται επί κεφαλής της Οριζόντιας Ομάδας.

Οι λοιπές αρμόδιες ομάδες εργασίας, όπως οι Ομάδες Αστυνομικής και Τελωνειακής Συνεργασίας, η Πολυτομεακή Ομάδα για το Οργανωμένο Έγκλημα και η Ομάδα Εργασίας στον τομέα της Υγείας, θα πρέπει όχι μόνο να ενημερωθούν για το περιεχόμενο της εν προκειμένω στρατηγικής για τα ναρκωτικά, αλλά και να συμμετάσχουν στην εφαρμογή της μέσω των σχεδίων δράσης.

Ένας τομέας στον οποίο ο συντονισμός έχει μεγάλη σημασία είναι η διεθνής συνεργασία (τουτέστιν η εκτός ΕΕ). Η Οριζόντια Ομάδα θα πρέπει να στρέφει τακτικά την προσοχή της στις εξωτερικές πτυχές της πολιτικής των ναρκωτικών. Θα πρέπει να προνοήσει για τα της ανταλλαγής πληροφοριών και να θέσει τα θεμέλια για μια προβεβλημένη και αποτελεσματική εξωτερική πολιτική.

Το υπάρχον δυναμικό στο ευρωπαϊκό επίπεδο δεν αξιοποιείται στο πλήρες λόγω κακού συντονισμού μεταξύ οργανώσεων που εν μέρει οφείλεται στη διαφορά των πλαισίων πολιτικής εντός των οποίων δραστηριοποιούνται οι οργανώσεις αυτές.

---

[2] CORDROGUE 98/COM (2003) 681 Final

Χρειάζεται ένας συντονιστικός μηχανισμός που θα συνδέει την ΕΕ με άλλους διεθνείς εταίρους σε ευρωπαϊκό επίπεδο όπως είναι η Ομάδα Πομπιντού, ο ΠΟΥ και το UNODC. Ωστόσο οι λύσεις δεν θα πρέπει να αναζητηθούν στην δημιουργία νέων θεσμών αλλά στον επαναπροσδιορισμό των καθηκόντων, στη βελτίωση της συνεργασίας και στην επανεξέταση της κατανομής κονδυλίων.

Στα κράτη μέλη, οι εθνικοί συντονιστές για τα ναρκωτικά είναι αρμόδιοι για τον συντονισμό εντός της χώρας τους, όπως επίσης για την κατάρτιση και την εφαρμογή των εθνικών πολιτικών. Αυτοί είναι οι εκ των πραγμάτων χειριστές της στρατηγικής για τα ναρκωτικά και των σχεδίων δράσης που βασίζονται σε αυτήν. Συνεπώς, οι εθνικοί συντονιστές για τα ναρκωτικά θα πρέπει να τηρούνται ενήμεροι για τις εξελίξεις στα πλαίσια της Οριζόντιας Ομάδας για τα ναρκωτικά και το ίδιο θα πρέπει να συμβαίνει και αντιστρόφως. Οι εξαμηνιαίες συνεδριάσεις των συντονιστών για τα ναρκωτικά θα πρέπει να αφιερώνουν μεγαλύτερη προσοχή στην εξέταση της προόδου της στρατηγικής της ΕΕ για τα ναρκωτικά και των σχεδίων δράσης, θα πρέπει δε να υποβάλλουν έκθεση προς την Οριζόντια Ομάδα για τα Ναρκωτικά και το Συμβούλιο.

§3. Τομέας πολιτικής: μείωση της ζήτησης

Οικοδομώντας επάνω στην παλαιότερη εμπειρία - που αποκτήθηκε φερ'ειπείν από την εφαρμογή και αξιολόγηση του κοινοτικού προγράμματος δράσης για την πρόληψη της τοξικομανίας - η Ευρωπαϊκή Ένωση θα εντείνει τη δραστηριότητά της όσον αφορά τη μείωση της ζήτησης.

Στον τομέα της μείωσης της ζήτησης, η στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά 2005-2012 θα στοχεύει στο εξής συγκεκριμένο και αναγνωρίσιμο αποτέλεσμα:

> *Ανάπτυξη και βελτίωση ενός αποτελεσματικού και ολοκληρωμένου συστήματος πρόληψης, θεραπείας και περιορισμού των βλαβερών συνεπειών στα κράτη μέλη, που θα βασίζεται στη γνώση και θα μπορεί να καταμετρηθεί, ούτως ώστε να υπάρξει σημαντική συμβολή στη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών και των οφειλόμενων σε αυτά βλαβερών συνεπειών.*

Θα πρέπει να σημειωθούν τα εξής:

(α) για τη μείωση της βλάβης που οφείλεται στα ναρκωτικά, θα πρέπει να προτιμάται η πρόληψη από τη θεραπεία, η θεραπεία να προτιμάται από τον περιορισμό των βλαβερών συνεπειών, ο δε περιορισμός των βλαβερών συνεπειών θα πρέπει να είναι προτιμότερος από την απουσία κάθε προσπάθειας για ελαχιστοποίηση των κινδύνων κατά της υγείας των χρηστών ναρκωτικών και της κοινωνίας ως συνόλου, και

(β) τα προληπτικά μέτρα, οι θεραπευτικές επιλογές και τα μέτρα περιορισμού των βλαβερών συνεπειών θα πρέπει να παρέχονται με ολοκληρωμένο τρόπο.

Λόγω της φύσεως του προβλήματος και της ανάγκης να αποκτηθεί προστιθεμένη αξία σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή καλούνται να δώσουν προτεραιότητα στους τομείς που ακολουθούν κατωτέρω και να αντιμετωπίσουν τα σχετικά ζητήματα στα προσεχή σχέδια δράσης μέσω κοινών δράσεων, μέσω μεταφοράς γνώσεων και εμπειριών και μέσω εντατικότερης συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών, ιδίως σε επιχειρησιακούς τομείς. Εν προκειμένω θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπ'όψη οι διάφοροι βαθμοί κινδύνου για την υγεία που συνεπάγονται οι διάφορες μορφές κατανάλωσης ναρκωτικών (όπως η πολυτοξικομανία ή η χρήση ναρκωτικών κατά την εγκυμοσύνη).

Στον τομέα της μείωσης της ζήτησης έχουν εντοπιστεί οι ακόλουθες προτεραιότητες:

1. Αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη πρόληψη της τοξικομανίας, και ευαισθητοποίηση όσον αφορά τους κινδύνους που οφείλονται στα ναρκωτικά, με τη μετάδοση αξιόπιστων και υψηλής ποιότητας πληροφοριών στους νέους και στις ειδικές ομάδες στόχευσης.

2. Περισσότερες δυνατότητες για προγράμματα θεραπείας και για την πρόσβαση σε αυτά, συμπεριλαμβανομένης της ψυχοκοινωνικής περίθαλψης, των οποίων η αποτελεσματικότητα έχει αποδειχθεί σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Οι θεραπείες των προβλημάτων υγείας που οφείλονται στη χρήση νόμιμων και παράνομων ναρκωτικών θα πρέπει να καταστούν αναπόσπαστο στοιχείο των υγειονομικών πολιτικών της Κοινότητας.

3. Περισσότερες δυνατότητες παρεμβάσεων για τη μείωση της ζήτησης, οι οποίες θα πρέπει να ενταχθούν στις εθνικές θεραπευτικές επιλογές. Εν προκειμένω θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στον HIV/AIDS και σε άλλες λοιμώξεις που μεταδίδονται δια του αίματος.

§4. Τομέας πολιτικής: μείωση της προσφοράς

Στον τομέα της μείωσης της προσφοράς, η στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά 2005-2012 και τα σχέδια δράσης πρέπει να αποφέρουν μέχρι το 2012 τα εξής συγκεκριμένα και προσδιορίσιμα αποτελέσματα:

Μετρήσιμη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της γνωστικής βάσης των παρεμβάσεων και δράσεων καταστολής της ΕΕ που στρέφονται κατά της μεγάλης κλίμακας παραγωγής και εμπορίας ναρκωτικών και κατά της εκτροπής προδρόμων ουσιών, η οποία θα επιτευχθεί εάν τεθεί στο στόχαστρο το οργανωμένο έγκλημα στον τομέα των ναρκωτικών, εάν γίνει χρήση των υφισταμένων μέσων και πλαισίων, εάν επιλεγεί είτε η περιφερειακή είτε η θεματική δράση και εάν αναζητηθούν τρόποι για να ενταθεί η προληπτική δράση σε σχέση με το έγκλημα περί τα ναρκωτικά.

Στον τομέα της δικαστικής και αστυνομικής πολιτικής ναρκωτικών της ΕΕ είναι σκόπιμο να επικεντρωθεί η προσοχή στις προτεραιότητες που ακολουθούν και να επιλεγούν αναλόγως δραστηριότητες προς ένταξη στα σχέδια δράσης:

1. *Εντατικοποίηση της ουσιαστικής συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών στον τομέα της καταστολής, με χρησιμοποίηση των υπαρχόντων μέσων και πλαισίων.*
   Τα τελευταία χρόνια θεσμοθετήθηκαν πολυάριθμα μέσα και πλαίσια, όπως οι κοινές ερευνητικές ομάδες, το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Europol) και η Ευρωπαϊκή Μονάδα Δικαστικής Συνεργασίας (Eurojust), καθώς και η δήμευση περιουσιακών στοιχείων·προτού καθιερώσουμε νέα μέτρα και κανονιστικές ρυθμίσεις σε επίπεδο ΕΕ θα πρέπει να μάθουμε περισσότερα για την αποτελεσματικότητα, τον αντίκτυπο και το πλήρες δυναμικό τους.

2. *Ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της καταστολής μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ που έχουν κοινά συμφέροντα και/ή αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα σε σχέση με τα ναρκωτικά.*
   Θα πρέπει να δημιουργηθεί ευρύτερο πεδίο συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών που διαπιστώνουν ότι αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα (παραδείγματος χάριν παράνομο εμπόριο προδρόμων ουσιών, λαθρεμπόριο κοκαΐνης μέσω αερολιμένων, λαθρεμπόριο ηρωίνης ή καννάβεως δια θαλάσσης, ή παραγωγή ναρκωτικών), ώστε να συμπράττουν στην αναζήτηση λύσεων βάσει σχεδίων.

   Αυτό κατά πάσα πιθανότητα θα καταστήσει αποτελεσματικότερη την αστυνομική και δικαστική δράση στον τομέα των ναρκωτικών. Τα σχέδια αυτά θα μπορούσαν επί παραδείγματι να λάβουν τη μορφή κοινών ερευνών, ερευνητικών ομάδων ή συσκέψεων για συγκεκριμένα θέματα. Σε αυτόν τον τομέα θα πρέπει να αξιοποιούνται στο έπακρο οι ικανότητες των Europol και Eurojust. Η γνώση και η εμπειρία που αποκτώνται μέσω των κοινών σχεδίων θα πρέπει να μεταδίδεται σε όλα τα κράτη μέλη, ούτως ώστε οι βέλτιστες πρακτικές να μπορούν να εφαρμόζονται και αλλού.

3. *Εντατικοποίηση των προσπαθειών επιβολής του νόμου με κατεύθυνση χώρες εκτός ΕΕ, και δη χώρες παραγωγής και περιοχές δια των οποίων διέρχονται οι άξονες του λαθρεμπορίου.*
   Η κατάργηση των περισσότερων εσωτερικών συνόρων έκανε την ΕΕ ακόμα ελκυστικότερη αγορά παράνομων ναρκωτικών. Άπαξ και βρεθούν εντός της, τα παράνομα προϊόντα μπορούν να διακινηθούν κατά το μάλλον και ήτον ελεύθερα και δίχως να επισύρουν την προσοχή των τελωνειακών ή των εθνικά προσανατολισμένων διωκτικών αρχών. Το διεθνές οργανωμένο έγκλημα δεν υπολογίζει ούτε εθνικά σύνορα ούτε εθνικές αρχές, και συνεπώς η ευρωπαϊκή συνεργασία για τον έλεγχο των εμπορευμάτων υψηλού κινδύνου που εισέρχονται στην Ένωση θα πρέπει να ενταθεί. Οι τελωνειακές αρχές θα πρέπει να συμπράττουν στην εφαρμογή της πολιτικής αυτής. Σε ό,τι αφορά τις προσπάθειες καταστολής εκτός ΕΕ, η επέκταση του δικτύου αξιωματικών συνδέσμων σε τρίτες χώρες έχει ζωτική σημασία. Θα πρέπει να αναληφθεί σθεναρή δράση για την ενθάρρυνση και την επέκταση της συνεργασίας με τις διωκτικές υπηρεσίες τρίτων χωρών, τηρουμένων δεόντως των θεμελιωδών αρχών της ΕΕ.

4. *Επικέντρωση της διωκτικής συνεργασίας της ΕΕ στον τομέα των ναρκωτικών που παράγονται σε μεγάλη κλίμακα, στην (εντός ΕΕ) διασυνοριακή λαθρεμπορία ναρκωτικών και στα εγκληματικά δίκτυα που επιδίδονται στις δραστηριότητες αυτές, με παράλληλο σεβασμό της αρχής της επικουρικότητας και της ποικιλίας των υφισταμένων πολιτικών σε θέματα ναρκωτικών.*

   Η προστιθεμένη αξία μιας προσέγγισης σε επίπεδο ΕΕ είναι καταφανής όταν αφορά σοβαρότερες μορφές εγκλήματος σε πολλά κράτη μέλη. Αυτό βέβαια αφήνει στα κράτη μέλη το περιθώριο να αναλάβουν πρόσθετη δράση, αίφνης με στόχο την εγκληματικότητα των δρόμων. Αν και η στρατηγική δράση χρειάζεται για να αναχαιτιστεί η εισροή ναρκωτικών από τρίτες χώρες στην ΕΕ, δεν θα πρέπει να λησμονείται ότι και στην ΕΕ ωσαύτως παράγονται ναρκωτικά, τα οποία και εξάγονται.

§5. Διατομεακό θέμα: διεθνής συνεργασία

Στον τομέα της διεθνούς συνεργασίας, η στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά 2005-2012 θα επιδιώξει το εξής συγκεκριμένο και αναγνωρίσιμο αποτέλεσμα:

Μετρήσιμη βελτίωση για αποτελεσματικό και πιό ορατό συντονισμό μεταξύ κρατών μελών και για την προώθηση και ανάπτυξη ισόρροπης προσέγγισης του προβλήματος των ναρκωτικών στις επαφές με διεθνείς οργανώσεις, με διεθνή πλαίσια δημοσίου διαλόγου και με τρίτες χώρες, προκειμένου να μειωθεί η προφορά ναρκωτικών προς την Ευρώπη και η ζήτησή τους σε τομείς προτεραιότητας.

Η καθολικότητα του προβλήματος των ναρκωτικών απαιτεί διεθνή και πολυμερή προσέγγιση. Ο συντονισμός και η συνεργασία θα πρέπει να ενταθούν διμερώς (μεταξύ Ένωσης και τρίτων χωρών) αλλά και στα πλαίσια διεθνών οργανισμών και πλαισίων δημοσίου διαλόγου.

Στο πεδίο των εξωτερικών σχέσεων έχουν εντοπιστεί ο ακόλουθες προτεραιότητες:

1. *Συντονισμένη, αποτελεσματική και πιό ορατή δράση της Ένωσης στους κόλπους διεθνών οργανισμών και πλαισίων δημοσίου διαλόγου, για την ενίσχυση και προώθηση μιας ισόρροπης προσέγγισης του προβλήματος των ναρκωτικών.*

   Η ΕΕ θα πρέπει να επιδιώξει επέκταση της πολιτικής της επιρροής στο διεθνή στίβο και να επιτύχει την μεγαλύτερη δυνατή απήχηση με τους πόρους που αφιερώνει στην καταπολέμηση της παραγωγής και λαθρεμπορίας ναρκωτικών και στη μείωση της ζήτησής τους.

Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή συσκέφθηκαν στα πλαίσια του Συμβουλίου επιζητώντας να καθορίσουν κοινή προσέγγιση και να συντονίσουν τη δράση τους στα διάφορα διεθνή πλαίσια δημοσίου διαλόγου όσον αφορά το πρόβλημα των ναρκωτικών. Η κοινή αυτή προσέγγιση θα πρέπει - όπως και στο παρελθόν - να αφορά αφ'ενός τις προσπάθειες στους κόλπους διεθνών οργανισμών και πλαισίων δημοσίου διαλόγου όπως το UNDOC και η Ομάδα του Δουβλίνου και αφ'ετέρου τις σχέσεις της Ένωσης με τρίτες χώρες.[3]

2. *Ιδιαίτερες προσπάθειες σε σχέση με τις υποψήφιες χώρες (Βουλγαρία, Ρουμανία, Τουρκία) και τις χώρες της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης (Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, ΠΓΔΜ, Κροατία και Σερβία και Μαυροβούνιο)*.
Η Ένωση θα χρειαστεί να καταβάλει ιδιαίτερη προσπάθεια στην περιοχή των Βαλκανίων ως μέρος της συνολικής της στρατηγικής για την Ευρώπη, τόσο λόγω της γεωγραφικής της εγγύτητας όσο και γιατί η περιοχή αυτή αποτελεί σημαντικό άξονα λαθρεμπορίας ναρκωτικών. Η συνεργασία με όλες τις προαναφερόμενες υποψήφιες και δυνητικά υποψήφιες χώρες θα ενταθεί σε πολλούς τομείς και προ πάντων στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων.

Επίσης, η Ένωση θα πρέπει να επιδιώξει να παρακινήσει τις υποψήφιες και δυνητικά υποψήφιες χώρες να συμμετέχουν πληρέστερα στους υφιστάμενους μηχανισμούς όπως το ΕΚΠΝΤ (και ενδεχομένως οι Europol και Eurojust), αλλά και να υιοθετήσουν και να εφαρμόσουν το κεκτημένο της ΕΕ.

3. *Υποβοήθηση των τρίτων χωρών να καταστούν αποτελεσματικότερες στη μείωση τόσο της ζήτησης όσο και της προσφοράς ναρκωτικών, εν μέρει μέσω στενότερης συνεργασίας εντός ΕΕ, και εντάσσοντας τις προσπάθειες αντιμετώπισης του προβλήματος των ναρκωτικών στις εξωτερικές σχέσεις και την συνεργασία για την ανάπτυξη.*
Οι νέες συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών θα πρέπει να συνεχίσουν να περιλαμβάνουν μια ειδική ρήτρα για τη συνεργασία στον έλεγχο των ναρκωτικών. Η ρήτρα αυτή θα πρέπει να είναι στα μέτρα της περιοχής ή της χώρας και να βασίζεται απαράλλακτα στις αρχές που συμφωνήθηκαν κατά την 20ή έκτακτη σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών (μια εξισορροπημένη και ολοκληρωμένη προσέγγιση με συνυπευθυνότητα). Εκτός αυτού, η αξιολόγηση των προγραμμάτων συνεργασίας της ΕΕ θα πρέπει να περιλαμβάνει αξιολόγηση των σχεδίων ελέγχου των ναρκωτικών.

---

[3] Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου τα σχετικά με τις σχέσεις ΕΕ-ΗΕ, τα οποία εγκρίθηκαν τον Δεκέμβριο του 2003, το Συμβούλιο δήλωσε μεταξύ άλλων ότι είναι αποφασισμένο να βελτιώσει τη συνοχή του μηνύματος της ΕΕ στα ΗΕ μέσω της κατάλληλης διαχείρισης των δηλώσεών του και του καλύτερου συντονισμού όσον αφορά τη στήριξη.

Είναι προφανές ότι καμία πολιτική δεν μπορεί να επιτύχει εάν δεν καθορίζει σαφείς προτεραιότητες. Τα σχέδια δράσης όσον αφορά τρίτες χώρες οφείλουν να παραμείνουν ακρογωνιαίος λίθος της συνεργασίας της ΕΕ με τρίτες χώρες στον τομέα των ναρκωτικών. Οι προσπάθειες της ΕΕ θα πρέπει να βασίζονται τόσο στον ρόλο που παίζει μια συγκεκριμένη χώρα ή περιοχή στο πρόβλημα των ναρκωτικών εντός της Ένωσης όσο και στις επιπτώσεις του προβλήματος των ναρκωτικών στην αναπτυξιακή βιωσιμότητα της εν λόγω περιοχής. Η ένταξη του προβλήματος των ναρκωτικών ως παραμέτρου στην αναπτυξιακή συνεργασία μπορεί επίσης (με το να παρέχει συν τοις άλλοις και εναλλακτικές επιλογές μέσων διαβίωσης) να συντελέσει πάρα πολύ στη μεγαλύτερη αποδοτικότητα των προσπαθειών της ΕΕ να μειώσει την προσφορά ναρκωτικών και τις συνέπειες της χρήσης τους. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ για τις εξωτερικές σχέσεις καθώς και η γραμμή του προϋπολογισμού της που προορίζεται για το θέμα των ναρκωτικών θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν τις προτεραιότητες αυτές. Η ΕΕ μπορεί και οφείλει να αξιοποιήσει καλύτερα τη συλλογική της γνώση, τεχνολογία και εμπειρογνωμοσύνη στις δοσοληψίες της με τρίτες χώρες όσον αφορά τα ναρκωτικά.

§6. Διατομεακό θέμα: πληροφόρηση και αξιολόγηση

Στον τομέα της πληροφόρησης και της αξιολόγησης, η στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά 2005-2012 θα έχει το εξής συγκεκριμένο και αναγνωρίσιμο αποτέλεσμα:

Μετρήσιμη και σταθερή βελτίωση της γνωστικής βάσης, της γνωστικής υποδομής και του συντονισμού που απαιτούνται για τις πολιτικές μείωσης της ζήτησης και της προσφοράς στον τομέα των ναρκωτικών, με καλύτερη ταυτόχρονα χρήση του υπάρχοντος δυναμικού E&A, προκειμένου για την καλύτερη κατανόηση του προβλήματος των ναρκωτικών και την καλύτερη δυνατή αντιμετώπισή του.

Κάθε σχέδιο δράσης θα πρέπει να περιλαμβάνει έναν κατάλογο πρωταρχικών θεμάτων έρευνας. Όταν αξιολογούν αιτήσεις για χρηματοδότηση ερευνών, τα προγράμματα - πλαίσια της ΕΕ για την έρευνα θα πρέπει να λαμβάνουν υπ'όψη τις προτεραιότητες αυτές στα πλαίσια της πολιτικής της ΕΕ για τα ναρκωτικά.

Λόγω της φύσεως του προβλήματος και της ανάγκης να αποκτηθεί προστιθέμενη αξία σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή θα δώσουν προτεραιότητα στους ακόλουθους τομείς:

1. Καλύτερη αξιοποίηση της γνωστικής υποδομής της ΕΕ στον τομέα των ναρκωτικών, με εντοπισμό των υφισταμένων δυνατοτήτων και ικανοτήτων, με εντοπισμό και αντιμετώπιση των ελλείψεων και με επανεξέταση και εξορθολογισμό της κατανομής καθηκόντων στον τομέα της πολιτικής των ναρκωτικών που θα εδράζεται ιδίως στις γνώσεις που είναι διαθέσιμες στα πλαίσια της Ομάδας Πομπιντού, του ΠΟΥ και του UNDOC.

Στις προσπάθειες αυτές θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπ'όψη οι υφιστάμενοι μηχανισμοί και υπηρεσίες των κρατών μελών.

2. Ανάπτυξη και διατήρηση ποιοτικών προδιαγραφών σε όλους τους τομείς της πολιτικής της ΕΕ για τα ναρκωτικά, όπως φερ' ειπείν οι δείκτες απόδοσης και οι κατευθυντήριες γραμμές δεοντολογίας και ορθής πρακτικής, με αποτέλεσμα μια συνεχή διαδικασία πιστοποίησης και επαναπιστοποίησης των δράσεων και παρεμβάσεων.

3. Ποιοτική βελτίωση των πολιτικών, των δράσεων και των παρεμβάσεων της ΕΕ στον τομέα των ναρκωτικών με το να διευκολύνεται η ανεξάρτητη αξιολόγηση και έρευνα και με το να προωθούνται και να διατηρούνται συστήματα παρακολούθησης υψηλής ποιότητας. Οι επί μέρους δράσεις των προγραμμάτων δράσης θα πρέπει να βασίζονται σε συγκεκριμένα στοιχεία.

4. Ανάπτυξη και συνέχιση της μεταφοράς και διάδοσης γνώσεων και εμπειρίας σε μεγάλη κλίμακα καθώς και της έγκυρης και άξιας λόγου πληροφόρησης όσον αφορά τα ναρκωτικά, μέσω λεπτομερών και βιώσιμων επικοινωνιακών στρατηγικών σε επίπεδο ΕΕ και εντός των κρατών μελών, με αποδέκτες όλους εκείνους που χρειάζονται τις πληροφορίες αυτές επαγγελματικά ή προσωπικά. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην ανταλλαγή πληροφοριών για νέες τάσεις είτε στη χρήση ναρκωτικών είτε μεταξύ των χρηστών τους. Σε αυτόν τον τομέα το ΕΚΠΝΤ θα πρέπει να συσφίξει ακόμα περισσότερο τη σχέση του με τα 25 κράτη μέλη, μέσω των εθνικών πυρήνων επαφής.

_____